

**Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIS-1951/22-S

Název	Základní škola a Praktická škola Kutná Hora, příspěvková organizace
Sídlo	Na Náměti 417, 284 01 Kutná Hora
E-mail	spskh@cbox.cz
IČO	70 836 230
Identifikátor	600 021 785
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Ludmila Janoušková
Zřizovatel	Středočeský kraj
Místo inspekční činnosti	Na Náměti 417, Kutná Hora
Termín inspekční činnosti	10. – 12. října 2022

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků základního, středního a zájmového vzdělávání podle příslušných školních vzdělávacích programů (dále ŠVP), jejich naplňování podle § 174 odst. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Příspěvková organizace (dále „škola“) je samostatně zřízená pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (dále SVP), jsou do ní zařazováni především žáci s různým stupněm mentálního postižení, poruchou autistického spektra, závažnými poruchami chování a učení a souběžným postižením více vadami. Cílem školy je vzdělávat a vychovávat žáky

v podnětném a sociálně bezpečném prostředí podle jejich individuálních potřeb. Budova školy je zcela bezbariérová, proto může poskytnout vzdělání i dětem a žákům s kombinovaným postižením i s postižením tělesným.

Škola vykonává činnost základní školy s obory vzdělání Základní škola (dále ZŠ) a Základní škola speciální (dále ZŠS) a střední školy s obory vzdělání Praktická škola jednoletá a dvouletá (dále PŠ). V základní škole jsou dvě přípravné třídy převážně pro žáky z méně podnětného sociokulturního prostředí a logopedická třída pro žáky bez mentálního postižení. Zájmové vzdělávání je realizováno prostřednictvím činnosti školní družiny.

V ZŠ se vzdělává 65 žáků, v ZŠS 21 žáků (naplněnost základní školy je cca 54 %), SŠ poskytuje vzdělání devíti žákům ve třech třídách (naplněnost 45 %). Z celkového počtu 121 dětí a žáků je 49 vzděláváno podle individuálního vzdělávacího plánu. V přípravných třídách se vzdělává 26 dětí. K pravidelné docházce do třech oddělení školní družiny bylo ke dni inspekce zapsáno 35 účastníků (naplněnost 100 %). Škola poskytuje vzdělání šesti žákům s odlišným mateřským jazykem převážně s mírnou jazykovou bariérou.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Priority rozvoje školy obsažené v koncepčních dokumentech a plánech zahrnují všechny oblasti činnosti subjektu. Jejich plnění je pravidelně vyhodnocováno a podrobně analyzováno. Specifikum a velká výhoda školy je schopnost poskytnout ucelené vzdělání především dětem a žákům s těžším zdravotním postižením od předškolního věku až do dospělosti. Ředitelka monitoruje práci školy, identifikuje případná rizika s dopadem do průběhu a výsledků vzdělávání, přijímá četná opatření. Při vyhodnocování jejich účinnosti však není vždy důsledná, např. rizika zjištěná i při předchozí inspekční činnosti přetrvávají – nízká míra využívání efektivních metod hodnocení práce žáků, méně časté využívání digitální techniky.

Materiální a prostorové podmínky umožňují s dílčími omezeními plnit všechny realizované ŠVP. Od inspekčního hodnocení v roce 2015 byly provedeny vnitřní i vnější úpravy užívané školní budovy, zlepšily se tím estetické a hygienické podmínky. Vlastní aktivity školy neustále zvyšují podnětnost prostředí. Již výše uvedené inspekční hodnocení konstatovalo nedostatky v absenci venkovních herních prvků využitelných pro vzdělávání a velikosti pracovních stolů ve školní dílně. Tyto nedostatky stále přetrvávají. Změna organizační struktury školy (navýšení počtu tříd) nebyla doprovázena adekvátním rozšířením prostor. Chybí místa pro relaxační aktivity. Vybavení počítačovou a prezentační technikou je velmi dobré, v jejím využití má škola stále příležitosti ke zlepšení.

Vzdělávání zajišťuje 20 učitelů, z nichž čtyři kvalifikační předpoklady nespĺňují. Ředitelka prokazatelně kvalifikované pedagogy hledá. Ve škole dále působí 11 asistentů pedagoga, zájmové vzdělávání zajišťují tři vychovatelky, všichni jsou pro svou činnost odborně kvalifikovaní. Výchovný poradce, metodička prevence rizikového chování a ředitelka tvoří školní poradenský tým, který je pro svou činnost plně kvalifikovaný. Poradenský pracovníci účinně spolupracují se školskými poradenskými zařízeními, případně s dalšími odborníky, poskytují účelné konzultační služby žákům, pedagogům i jejich zákonným zástupcům.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků (dále DVPP) se realizuje dle stanovených pravidel a plánu, probíhá i formou cílené interní přípravy v oblasti využívání informačních a komunikačních technologií. Efektivita DVPP se však ve sledovaném průběhu vzdělávání odrazila jen v malé míře. Dosud chybí komplexní a systémové nastavení funkčních vnitřních pravidel, projevuje se absence metodických orgánů, především v oblasti sjednocování vzdělávacích postupů či předávání nových zkušeností získaných v rámci DVPP.

Všechny ŠVP pro základní a střední vzdělávání zohledňují konkrétní možnosti školy a deklarují respekt k potřebám, zájmům a celkovému zdravotnímu stavu dětí a žáků. Správně obsahují nastavení systému poskytování podpůrných opatření a jsou zaměřeny na rozvoj praktických dovedností a vyrovnání vývoje, stejně jako ŠVP školní družiny s provázanými činnostmi pro vhodné rozvíjení zájmů účastníků. Ve vztahu k naplňování cílů vzdělávání škola navazuje a udržuje účelné partnerství se širokým spektrem organizací.

Finanční prostředky efektivně přispívají ke zlepšování podmínek a výsledků vzdělávání, využity jsou především pro personální podporu a doučování žáků. Škola je zapojena i do pilotního ověřování projektu — Podpora škol s nadprůměrným zastoupením sociálně znevýhodněných žáků.

Preventivní systém je v celém subjektu kvalitně nastaven na omezování všech forem rizikového chování. Děti, žáci i účastníci zájmového vzdělávání jsou prokazatelně poučováni o dodržování bezpečnosti a ochrany zdraví ve škole i mimo ni. Za poslední tři školní roky je počet úrazů minimální. Systém dohledu nad žáky byl v době inspekční činnosti funkční.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Pozitivním znakem všech hospitovaných vyučovacích hodin byla učiteli vytvářena klidná, příjemná atmosféra, partnerský, vstřícný, empatický přístup a vhodná motivace žáků k činnostem. Výuka byla téměř vždy dobře organizačně promyšlena a realizována, učitelé i asistenti pedagoga si stanovili jasné cíle. Většinou zohledňovali aktuální stav a potřeby žáků, důrazně je vedli k dodržování komunikačních i pracovních pravidel, navzájem spolupracovali. K nejčastějším formám patřila frontální výuka střídající se se samostatnou prací žáků. Učitelé obvykle uplatňovali individualizaci a diferenciaci výuky. Závěrečné hodnocení buď zcela chybělo nebo postrádalo formativní prvky, vlastní či vrstevnické hodnocení žáků se vyskytlo ojediněle.

Obsah jednotlivých vyučovacích hodin v ZŠ byl většinou dobře připravený, chybělo však efektivní začlenění moderních technologií, žáci tak nebyli vedeni k práci s informačními zdroji. Jen zcela výjimečně jim byla nabídnuta možnost výběru úloh odlišné kognitivní náročnosti či možnost vést dialog podporující učení a prohlubování poznatku. Absence aktivizačních metod zvyšujících koncentraci pozornosti vedla k nárůstu únavy žáků v závěru hospitovaných hodin. Formy výuky podporující spolupráci či diskusi k zadanému úkolu byly zaznamenány ojediněle. Žáci byli cíleně vedeni k odpovědnosti za svou samostatnou práci.

Sledované vyučovací hodiny v ZŠ se zaměřovaly na procvičování a upevňování již získaných vědomostí, byly účelně zařazeny prvky na podporu rozvoje sluchové i zrakové analýzy, pravolevé orientace, vhodně byla budována představa daného čísla. Pedagogové účinnými formami rozvíjeli slovní zásobu žáků, poskytovali okamžitou zpětnou vazbu k jejich práci. Učivo až na výjimky bylo prezentováno věcně správně. Aktivity v hodinách tělesné výchovy motivovaly žáky k zájmu o vybrané činnosti, systematicky rozvíjely jejich sociální kompetence a zvyšovaly tělesnou zdatnost. Byly diferencované a přiměřené jejich individuálním možnostem. Čas vyučovacích hodin byl však využit s prodlevami vzhledem k organizaci přípravy žáků na výuku. Prostor ke zlepšení je ve využívání širšího spektra sportovního náradí i náčiní. Při výuce předmětů s výchovným zaměřením učitelé vždy podporovali rozvoj kreativity a emocionálního prožívání, vhodně byly využity mezipředmětové vztahy.

Při vzdělávání žáků ZŠS učitelky za účinné pomoci asistentek pedagoga rozvíjely rozumové schopnosti, orientační dovednosti a zlepšování sebeobsluhy. Kompetence žáků byly naplňovány převážně vhodnými pedagogickými metodami práce (strukturalizace,

vizualizace). Učitelky vhodně zařazovaly relaxační postupy s efektivním využíváním didaktických a speciálně pedagogických pomůcek, v menší míře byly využívány terapeutické prvky. V této části subjektu byla příkladná vysoká podpora názornosti výuky s využitím didaktické techniky. Žáci přiměřeně komunikovali v různých situacích (přivítání apod.). Učitelky jim poskytovaly prostor pro vlastní vyjádření, dostatek času k práci a podporovaly jejich samostatnost. Záměrně navozovaly situace s nácvikem řešení úloh z praktického života především v oblasti finanční gramotnosti. Hodnocení a povzbuzování žáků bylo prováděno průběžně.

Vzdělávání v PŠ směřovalo k plnění cílů příslušného ŠVP. Obsah učiva byl vždy přizpůsoben rozdílným předpokladům žáků, používané formy a metody v teoretické i praktické výuce podporovaly osobnostní rozvoj žáků a pozitivní a respektující vztahy v daném kolektivu. Vyskytla se i účinná skupinová práce spojená s prezentací závěrů. V rámci odborných činností zaměřených na výživu, přípravu pokrmů a rodinnou výchovu žáci pracovali dle svých individuálních schopností samostatně či s dopomocí učitelů a asistentek pedagoga. Vyučující volili vhodné a přiměřené formy získávání podkladů pro hodnocení, důraz byl kladen na způsob projevu, ve kterém měl žák předpoklady podávat lepší výkony.

Zvolené formy a metody vzdělávání dětí v přípravné třídě dostatečně zahrnovaly vytváření jejich kulturně sociálních a hygienických návyků, rozvíjení a upevňování slovní zásoby. Jasně metodické vedení asistentek pedagoga učitelkami přispívalo k účelné podpoře samostatnosti a aktivního zapojení dětí. Úspěšně probíhala stimulace slovních projevů prostřednictvím reprodukce říkadel či spontánního vypravování. Učitelky vyžadovaly správný úchop psacího náčiní a udržování pořádku pracovního místa. Pro všechny činnosti dětí účinně motivovaly. Udílené pokyny byly srozumitelné.

Metody a formy práce v zájmovém vzdělávání byly zaměřeny především na pohybové a výtvarné aktivity s důrazem na relaxační činnosti a hry. Příležitostně jsou pro zájemce pořádány víkendové exkurze podporující rozvoj osobnostních a sociálních kompetencí. Plnohodnotné naplnění výchovně vzdělávacích cílů bylo v době inspekční činnosti omezeno nevhodnou časovou organizací zájmového vzdělávání. Pravidelné denní docházky se nesprávně účastní i žáci PŠ.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Škola získává informace o individuálních výsledcích vzdělávání pozorováním, vnitřní evaluací formou srovnávacích testů, hospitacemi, klasifikací a slovním hodnocením, popř. z jednání pedagogické rady. Funkční systém sledování vývoje hodnocení jednotlivých žáků je nastaven, jsou analyzovány příčiny eventuálního neúspěchu a vytyčena podpora každému jedinci. Povinné výstupy stanovené v jednotlivých ŠVP při naplnění doporučení školských poradenských zařízení jsou většinou dosahovány v minimální úrovni. Ve využití studijního potenciálu žáků byly ve výše uvedeném období dle prováděné vnitřní evaluace značné rozdíly.

Žáci školy mají vzhledem ke svému handicapu velké problémy s adaptací na prostředí a škola jim ho svým pozitivním přístupem pomáhá odstraňovat. Úspěchy při rozvíjení osobnostních a sociálních kompetencí žáků zaznamenává díky dlouhodobé projektové činnosti. Pětina žáků ZŠ je však i přes poskytování podpůrných opatření ohrožena školním neúspěchem. Učitelé jim na základě výsledků pedagogické diagnostiky nabízejí v rámci strategie předcházení školní neúspěšnosti různé formy podpory, jejich účinnost je však v některých případech omezena podnětností rodinného prostředí či vyšší absencí žáků. Ve středním vzdělávání dosahují žáci převážně dobrých výsledků. Všichni prospěli, čtvrtina

z nich dokonce získala hodnocení „prospěl/a s vyznamenáním“. V tomto stupni vzdělávání škola neregistruje problémy s neomluvenou absencí.

V oblasti slovního hodnocení zaznamenala škola od předchozí inspekční činnosti pozitivní výrazný posun v kvalitě jeho zpracování. Žáci dosahují podle svých možností velmi dobré úroveň hygienických i pracovních kompetencí, postupně získávají vyšší míru samostatnosti. Dobrých výsledků dosahují v oblasti sociálního a osobnostního rozvoje, postupně si zvyšují vyjadřovací schopnosti i úroveň slovní zásoby. Je posílena jejich sounáležitost s městem i regionem. Škola organizuje tradiční sportovní aktivity pro žáky partnerských škol s pozitivními přínosy pro pohybové dovednosti žáků.

Vyučující v přípravných třídách mají vytvořenu funkční strategii podpory rozvoje osobnosti dětí. V průběžných hodnotících materiálech jsou vhodně obsaženy záměry pro jejich další vzdělávání. Cíle uvedené ve zmíněných dokumentech se škole daří realizovat, což se pozitivně promítá do výsledků vzdělávání. Zprávy o průběhu předškolní přípravy jsou kvalitně zpracovány.

Nastavený systém prevence rizikového chování je převážně efektivní, aktivity zaměřené na tuto oblast jsou realizovány průběžně v rámci výuky, formou besed i mimoškolních akcí. Kvalitně zpracovaný a každoročně inovovaný preventivní program reflektuje potřeby školy. Metodik prevence získává informace od všech aktérů vzdělávání i prostřednictvím celé řady dotazníkových anket. Tato zjištění školní poradenský tým analyzuje a přijímá četná a zpravidla účinná opatření. Problémem školy je vysoká absence žáků. Nastavený systém pro snížení neomluvené absence vzhledem k velkému počtu žáků z odlišného sociokulturního prostředí není zcela účinný, přestože škola intenzivně spolupracuje i s vnějšími partnery zabývajícími se sociálně právní ochranou dětí.

Školní poradenský tým se ve své činnosti rovněž zaměřuje na poskytování kvalitního kariérového poradenství. Žáci navštěvují střední školy, burzy škol a úřad práce, aby se seznámili s možnostmi dalšího vzdělávání. Přesto pouze polovina z nich je při své volbě v oblasti středního vzdělávání úspěšná. Výhodou je provázanost ZŠS s PŠ, žáci školy jsou zapojeni do tranzitního programu, který jim usnadňuje vstup do samostatného reálného společenského a pracovního života. Získávání a vyhodnocování informací o úspěšnosti absolventů školy v dalším vzdělávání nebo profesionálním životě je založeno pouze na individuálních sděleních některých bývalých žáků.

Výsledky zájmového vzdělávání jsou sledovány průběžně ve všech realizovaných aktivitách a jsou v souladu se stanovenými cíli příslušného ŠVP, respektují individuální možnosti jednotlivců. Vhodnou motivací jsou účastníci podporováni v prohlubování svých zájmů.

Závěry

Vývoj školy

- Rekonstrukce budovy školy.
- Nedostatky zjištěné při předchozí inspekční činnosti se podařilo odstranit pouze částečně – např. přetrvává nízká míra využívání různých způsobů hodnocení práce žáků, méně časté využívání digitální techniky.

Silné stránky

- Partnerský a respektující přístup pedagogů k dětem a žákům.
- Vhodně diferencovaná výuka dětí a žáků.

- Realizace celoškolních projektů pro žáky školy vhodně podporujících jejich osobnostní a sociální kompetence.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Absence systematického využívání formativního hodnocení, sebehodnocení i vzájemného vrstevnického hodnocení.
- Nízká míra zařazování aktivizačních metod výuky podporujících koncentraci pozornosti v základní škole.
- Nedostatečná efektivita dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků především v oblasti využití digitálních technologií a školního informačního systému.
- Méně vhodná organizace zájmového vzdělávání s negativním dopadem do jeho průběhu.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Využívat širší spektrum evaluačních prostředků pro ověřování úrovně výsledků vzdělávání žáků a následně přijímat opatření k jejich zlepšování, především u žáků ohrožených školním neúspěchem.
- Zefektivnit kontrolní činnost vedení školy v oblasti průběhu vzdělávání, důsledně vyhodnocovat efektivitu přijímaných opatření, zaměřit se na vznik a činnost metodických orgánů.
- Zvýšit efektivitu dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.
- Zlepšit organizaci zájmového vzdělávání.
- Zařadit prvky terapií formou speciálních doplňkových činností, vytvořit relaxační koutky a místa pro odpočinek.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30 dnů odstranit nedostatky zjištěné při inspekční činnosti a přijmout adekvátní opatření k jejich prevenci a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jak byly nedostatky odstraněny a jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Středočeský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.s@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina Základní školy a Praktické školy Kutná Hora, Na Náměti 417/1, čj. OŠMS/5880/2001, účinná od 1. října 2001, a dodatky č. 1 až 8
2. Rozhodnutí ve věci návrhu na zápis změny v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení, čj. 124006/2018/KUSK, účinné od 1. září 2019
3. Jmenování do funkce ředitelky školy, čj. 098340/2018/KUSK, účinné od 1. srpna 2018
4. Školní vzdělávací programy pro základní vzdělávání „Pastelka 4“, pro obor základní škola speciální „Pastelka 2“, pro obor vzdělávání praktická škola jednoletá

- „Pastelka 5“, pro obor vzdělávání praktická škola dvouletá „Pastelka 3“, pro školní družinu „Pastelka 1“, účinné ke dni inspekce
5. Školní informační systém, školní matrika ke dni inspekce, rozvrhy vyučovacích hodin tříd a učitelů za školní roky 2021/2022 a 2022/2023 ke dni inspekce
 6. Školní řád základní a střední školy, vnitřní řád školní družiny účinné ke dni inspekce
 7. Třídní knihy a přehledy výchovně vzdělávací práce za školní roky 2021/2022 a 2022/2023 ke dni inspekce
 8. Záznamy z jednání pedagogické rady za školní roky 2021/2022 a 2022/2023 ke dni inspekce
 9. Dokumentace školního poradenského pracoviště za školní roky 2021/2022 a 2022/2023 ke dni inspekce
 10. Výroční zprávy o činnosti školy za školní roky 2020/2021 a 2021/2022
 11. Dlouhodobý záměr školy na období 2019-2024
 12. Dokumentace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a žáků za školní roky 2021/2022 a 2022/2023 ke dni inspekce
 13. Informace o škole (výpis z rejstříku škol a školských zařízení, regionální sběr dat, webové stránky školy)
 14. Výsledky testování a evaluační materiály za školní roky 2020/2021 a 2021/2022
 15. Doklady o přijímání ke vzdělávání pro školní roky 2021/2022 a 2022/2023 ke dni inspekce
 16. Personální dokumentace (vzorek dokladů o odborném a dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, rozvržení přímé pedagogické činnosti) ke dni inspekce
 17. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků školní rok 2022/2023
 18. Inspekční zpráva, čj. ČŠIS-821/15-S, z 6. května 2015
 19. Účetní závěrka k 31. prosinci 2021 a k 30. září 2022

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Středočeský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.s@csic.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Dana Šilhánová, školní inspektorka
vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Dana Šilhánová v. r.

Mgr. Zdeňka Čiháková, školní inspektorka

Mgr. Zdeňka Čiháková v. r.

Mgr. Iva Hujerová, školní inspektorka

Mgr. Iva Hujerová v. r.

Mgr. Karel Kumstýř, školní inspektor

Mgr. Karel Kumstýř v. r.

Bc. Dana Nulíčková, kontrolní pracovnice

Mgr. Dana Nulíčková v. r.

JUDr. Iva Fellerová Palkovská, Ph.D.,
přizvaná osoba, odborník na rovné
příležitosti ve vzdělávání

JUDr. Iva Fellerová Palkovská, Ph.D. v. r.

V Praze 31. října 2022

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí protokolu o kontrole

Mgr. Ludmila Janoušková,
ředitelka školy

Mgr. Ludmila Janoušková v. r.

V Kutné Hoře 2. listopadu 2022